

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Název projektu	Rozvoj vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě
Registrační číslo projektu	CZ.02.2.69/0.0./0.0/16_015/0002400

Prezentace předmětu:
Mezinárodní cestovní ruch

Vyučující:
Ing. Patrik Kajzar, Ph.D.

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

3. Statistický monitoring mezinárodního cestovního ruchu

Tato přednáška byla vytvořena pro projekt „Rozvoj vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě“

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Ing. Patrik Kajzar, Ph.D.

Předmět:

Mezinárodní cestovní ruch

- ❑ **Statistika** je definována jako souhrn metod shromažďování, seskupování a systematického znázorňování skutečností, které vyplývají z velkého počtu jednotlivých jevů. Nezabývá se tedy jedinečnými jevy

 - ❑ **Statistikou dnes označujeme:**
 - ✓ **čísla**, která charakterizují hromadné jevy (statistické údaje),
 - ✓ **praktickou činnost**, která spočívá v získávání a analyzování čísel o hromadných jevech, a instituce, které tuto činnost profesionálně provozují (praktická statistika),
 - ✓ **vědu o zákonitostech vývoje hromadných jevů** a o metodách analyzování hromadných jevů (teorie statistiky)
-

- ❑ **Statistický monitoring mezinárodního cestovního ruchu** je proces sběru, třídění, zpracování a interpretace dat, která popisují reálně probíhající zejména ekonomické procesy v mezinárodním turismu.
 - ❑ Můžeme rozlišit 2 fáze ve statistickém monitoringu:
 - ✓ A) Fáze zpracování metodiky a standardů sběru, třídění a zpracování dat.
 - ✓ B) Fáze samotné práce s daty.
 - ❑ Pro zachycení reálných procesů můžeme využívat standardních metod monitoringu, jako např. **dotazování, pozorování** (např. záznamy o počtech projíždějících automobilů).
 - ❑ Statistický monitoring mezinárodního turismu může zahrnovat buď **celkové údaje za světový turismus určité části (počet mezinárodních příjezdů do Střední a Jižní Evropy)**.
-

- ❑ Statistický monitoring se může orientovat buď na **monitorování strany poptávky** (např. průměrné výdaje zahraničního návštěvníka v ČR během pobytu), **nebo na monitorování strany nabídky** (např. vývoj počtu lůžek/pokojů ubytovacích kapacit v ČR, Německu apod.)
 - ❑ Zcela zvláštní kategorii monitoringu představuje **sledování ekonomických efektů turismu** (satelitní účet turismu), který pracuje s údaji poptávky i nabídky.
-

- ❑ UNWTO je mezivládní organizace, která představuje hlavní autoritu ve 2 oblastech statistického monitoringu, a to v **oblasti tvorby metodiky** a v **oblasti sběru globálních dat za světový turismus**.
 - ❑ V UNWTO funguje Výbor pro statistiku a satelitní účet turismu, který realizuje statistický program, skládající se např. z těchto částí:
 - ✓ stanovení a prosazování mezinárodních standardů,
 - ✓ posílení pozice statistiky turismus v rámci národních statistických systémů,
 - ✓ zajištění mezinárodní srovnatelnosti dat,
 - ✓ tvorba standardní metodiky sběru dat, sběr a publikování statistických dat,
 - ✓ tvorba a zavádění satelitního účtu turismu, apod.
-

- ❑ Za zásadní dokumenty v oblasti sběru a zpracování dat patří následující publikace:
 - ✓ **Kompendium statistiky turismus** – zahrnuje základní údaje o zahraničním a domácím turismu každé ze sledovaných zemí (teritorií), základní údaje o počtu HUZ a základní údaje o významu turismu v národní ekonomice.
 - ✓ **Ročenka statistiky turismu** - se soustřeďuje na rozbor hlavních zdrojových trhů aktivního turismu v členění na regiony, subregiony a jednotlivé země.
 - ✓ **UNWTO Tourism Highlights za jednotlivé roky** – obsahuje statistické údaje za jednotlivé regiony, země za předchozí rok, včetně budoucí prognózy vývoje turismu v dalších letech.
 - ✓ **Barometr turismu** – je spíše periodikem vycházející přibližně 3x za rok.
-

- ❑ Význam UNWTO v oblasti statistického monitoringu spočívá zejména:
 - ✓ ve využívání a kompilaci dat od jednotlivých členských zemí UNWTO
 - ✓ sledování souhrnných dat na základě jednotně stanovené metodiky s cílem srovnatelnosti dat,
 - ✓ využitelnosti dat pro národní vlády při stanovení politik turismu i pro podnikatelský sektor (investoři),
 - ✓ jednání o metodice sledování turismu s dalšími mezinárodními organizacemi (např. MMF OECD) atd.
-

- ❑ Na rozdíl od UNWTO je WTTC (World Travel & Tourism Council) mimovládní organizací, avšak významnou, a to díky složení své členské základny.
- ❑ Členy WTTC jsou největší firmy z oblasti turismu a z oblastí turismem spojených (např. Accor Hotels, Marriott International, Accenture atd.)
- ❑ Význam WTTC v oblasti statistického monitoringu lze vymezit následovně:
 - ✓ konstrukce neoficiálního satelitního účtu za jednotlivé země a za světovou ekonomiku i její regionu s cílem lobbování u institucí veřejného sektoru (zejména vlády),
 - ✓ metodika pro sledování neoficiálního satelitního účtu i podíl na metodice oficiálních satelitních účtů (UNWTO), využitelnost dat pro národní vlády při stanovení politik turismu i pro podnikatelský sektor (investoři),
 - ✓ jednání o metodice sledování turismu s dalšími mezinárodními org. (UNWTO) atd.

Statistický monitoring mezinárodního cestovního ruchu - EUROSTAT

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KÁRVINĚ

- ❑ **Eurostat** je statistickým úřadem EU založený v roce 1953, se sídlem v Lucemburku.
 - ❑ Eurostat vyhodnocuje statistická data na úrovni celé EU, zprostředkuje přesun dat, řídí metodiku jejich vyhodnocování a zpracování a zároveň poskytuje statistické srovnání regionů a členských států za účelem vnitřní politiky EU.
 - ❑ Jeho ekonomická data také slouží jako základní a oficiální podklad pro rozhodování Evropské centrální banky a dalších unijních institucí, v ekonomických otázkách.
 - ❑ Eurostat veškerá data získává od organizací, které jsou pověřeny v jednotlivých členských státech ke sběru statistických dat na jejich území.
-

Statistický monitoring mezinárodního cestovního ruchu - EUROSTAT

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Pro oblast statistiky cestovního ruchu je v rámci **Evropské unie platná Směrnice 95/57/EC (Council Directive) o sběru statistických informací v oblasti cestovního ruchu.**
 - Na základě této Směrnice jsou členské státy Unie povinné poskytovat údaje o kapacitách a návštěvnosti v hromadných ubytovacích zařízeních a domácím a výjezdovém cestovním ruchu v určité periodicitě za účelem aktualizace údajů.
 - Ukazatele odpovídají mezinárodní metodice a jsou mezinárodně srovnatelné.
 - Z projektů Eurostatu v turismu lze jmenovat např. **pravidelná šetření a výstupy v podobě ročně vydávaných publikací** „Tourism Statistics Pocketbook, Pannorama on Tourism“ či zahrnutí turismu do ročenky Eurostat Regional Yearbook.
-

- ❑ Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (OECD) se již od svého vzniku zaměřuje na **agendu turismu s důrazem na statistické sledování**.
 - ❑ Statistika turismu je **realizována ve Výboru pro turismus**.
 - ❑ **OECD** sleduje turismus v úzké vazbě na politiku turismu **na národní, regionální i místní úrovni**.
 - ❑ Činnost OECD se ve statistické oblasti soustřeďuje do 2 oblastí – za prvé je to **tvorba metodiky** a za druhé **podpora lepší tvorby statistických materiálů a jejich využívání v soukromém i veřejném sektoru** při tvorbě politik turismu.
 - ❑ OECD spolupracuje také s dalšími organizacemi (UNWTO, Eurostat).
 - ❑ Společně s Eurostatem organizuje OECD „Mezinárodní fórum o statistice v turismu“.
 - ❑ Výstupy OECD slouží pro rozhodování subjektů soukromého i veřejného sektoru, politiků, úředníků, manažerů, investorů a dalších.
-

Statistický monitoring mezinárodního cestovního ruchu

- Ostatní subjekty

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KÁRVINĚ

- ❑ K dalším významným mezinárodním organizacím a uskupením patří OSN (Statistická komise OSN) s univerzálním systémem statistiky založeným na statistice národních účtů a mezinárodních třídění.
 - ❑ MMF se zabývá statistikou platební bilance sledující devizové příjmy a výdaje mezinárodního turismus.
 - ❑ Ke specializovaným statistikám přispívají např. **Mezinárodní organizace práce** (statistiky zaměstnanosti v turismu), **WTO** (statistiky mezinárodního obchodu) atd.
 - ❑ Vedle Eurostatu, zpracování statistiku turismu také **ASEAN** (Sdružení národů jihovýchodní Asie – např. Brunej, Filipíny, Indonésie, Kambodža, Laos, Malajsie apod.), jehož statistická ročenka zahrnuje podrobné informace o turismu i o dopravě uvnitř ASEAN.
 - ❑ Specializovaným studiím se věnuje **Evropská komise turismu, která** sleduje vybraná
-

Statistický monitoring mezinárodního cestovního ruchu

- Ostatní subjekty

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ❑ témata, např. městský turismus, rozpočet národních turistických organizací na marketing v mezinárodním turismu, aktuální trendy či studie na vybrané země (např. Čína, Rusko, Indie)
 - ❑ V oblasti statistiky turismu je zastoupen i **soukromý sektor**, a to firmami, které se specializují na sběr dat, jejich zpracování a prodej.
 - ❑ Potřeba je také zmínit mezinárodní profesní asociace, které vytvářejí statistické přehledy za své členy či objedávající provedení specializovaných studií pro potřeby svých členů.
 - ❑ Zcela zvláštním subjektem je **Světové ekonomické fórum**, které zpracovává Monitoring konkurenceschopností destinací turismu jako součást širokého ekonomického monitoringu konkurenceschopnosti.
-

Do statistiky cestovního ruchu jsou tedy zahrnuty údaje:

- o kapacitě a návštěvnosti hromadných ubytovacích zařízení (HUZ) sloužících cestovnímu ruchu,
 - z výběrového šetření v domácnostech o cestovních zvyklostech rezidentů, tzv. domácí výjezdový cestovní ruch,
 - z hraniční statistiky
-

Podle nositelů statistiky se rozlišuje

- ❑ **mezinárodní statistika** - nositeli jsou mj. Statistický úřad Organizace spojených národů (OSN), Statistický úřad Evropského společenství (Eurostat), statistické oddělení Mezinárodního měnového fondu, FAO (Organizace OSN pro výživu a zemědělství), UNESCO (Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu), Světové zdravotnické organizace (WHO), Světové banky, OECD (Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj).
 - ❑ Český statistický úřad je v oblasti mezinárodní spolupráce uznávaným partnerem plně zapojeným do mezinárodních struktur, přičemž aktivně přispívá k rozvoji státní statistiky a k její harmonizaci v mezinárodním měřítku.
-

Podle nositelů statistiky se rozlišuje

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ❑ **ústřední statistika** – prováděná orgány státní správy a zvláštními státními úřady.

 - ❑ **soukromá statistika** – prováděná např. firmami, svazy, výzkumnými ústavy, odbory, průmyslovými a obchodními komorami, mj. za účelem získání podkladů pro určité důležité rozhodnutí,
-

Podle nositelů statistiky se rozlišuje v ČR

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

a) **Návštěvnost a kapacita v hromadných ubytovacích zařízeních**

- ❑ Údaje o ubytovacích zařízeních jsou získávány ze Seznamu hromadných ubytovacích zařízení a ze šetření o kapacitách a návštěvnosti hromadných ubytovacích zařízení.
 - ❑ **Český statistický úřad** shromažďuje tyto informace z dotazníků s měsíční, čtvrtletní a roční periodicitou, jež jsou zahrnuty v programech statistických zjišťování na příslušný rok.
 - ❑ Děje se tak klasickou formou **sběru statistických výkazů i elektronickou formou**. Zpravodajskými jednotkami jsou ekonomické subjekty provozující hromadná ubytovací zařízení sloužící cestovnímu ruchu zařazená do Seznamu hromadných ubytovacích zařízení.
-

Podle nositelů statistiky se rozlišuje v ČR

Členění ukazatelů

- ❑ **podle kategorie ubytovacích zařízení** – dále se člení na: hotely*****, hotely****, ostatní hotely (v tom: hotely***, hotely**, hotely*, hotely garni), penziony, kempy, chatové osady a turistické ubytovny, ostatní hromadná ubytovací zařízení jinde nespecifikovaná

 - ❑ **podle rezidentů a nerezidentů**

 - ❑ **podle krajů**
-

b) Domácí a výjezdový cestovní ruch

- Česká statistika cestovního ruchu přešla od roku 2003 z **ročního na čtvrtletní zjišťování o výjezdovém a domácím cestovním ruchu** České republiky. Jeho zdrojem je **výběrové šetření cestovního ruchu**
 - Údaje o výjezdovém a domácím cestovním ruchu se zjišťují u jednoho vybraného člena domácnosti staršího 15-ti let, který obvykle bydlí v šetřeném bytě.
 - Ten je dotazován na cesty, jež uskutečnil ve sledovaném měsíci za účelem trávení volného času, rekreace nebo služební cesty mimo své obvyklé prostředí (tj. mimo své trvalé a přechodné bydliště, pracoviště, školu apod.).
-

Podle nositelů statistiky se rozlišuje v ČR

- ❑ Údaje zjištěné ve výběrovém šetření jsou přepočteny na celou populaci starší 15 let.
 - ❑ **Jedná se o dvoustupňový náhodný výběr.** Jednotkou výběru prvního stupně je **sčítací obvod** a na druhém stupni se provádí **prostý náhodný výběr bytů ve sčítacích obvodech.**
 - ❑ Výběrové šetření cestovního ruchu probíhá na území ČR s **měsíční periodicitou a výsledky se publikují čtvrtletně.**
-

Podle nositelů statistiky se rozlišuje v ČR

c) Hraniční statistika

- Měsíční údaje o příjezdech nerezidentů (zahraničních osob) do České republiky a výjezdech rezidentů (osob žijících na území ČR déle než 1 rok) do zahraničí podle jednotlivých hraničních přechodů, **tzv. hraniční statistika**, jsou získávány od Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie.
 - Počet osob, které překročily státní hranice, je zjišťován pracovníky cizinecké a pohraniční policie kvalifikovaným odhadem (zejména na silničních a železničních hraničních přechodech).
 - Přesný počet je zjišťován pouze **za zahraniční osoby ze států s vízovou povinností.**
-

Podle nositelů statistiky se rozlišuje v ČR

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ❑ Kromě **ČSÚ** a **MMR** zjišťují údaje související s cestovním ruchem i jiné instituce: **ukazatele dopravy** - podrobné údaje uspořádané v časové řadě jsou obsaženy v Ročence dopravy vydávané Centrem dopravního výzkumu Ministerstva dopravy. V rámci analýz cestovního ruchu lze použít ukazatele týkající se **osobní přepravy, dopravní infrastruktury, dopravního parku**, a to ve všech druzích přepravy v členění za ČR a dle krajů, včetně mezinárodního srovnání.
 - ❑ **finanční ukazatele zahraničního cestovního ruchu** (devizové příjmy, devizové výdaje) sledované Českou národní bankou. Jedná se o ukazatele dílčí, které postihují pouze některé stránky ekonomiky ovlivněné cestovním ruchem, a to příjmy a výdaje zahraničního cestovního ruchu. Jsou specifickou položkou platební bilance státu v oblasti služeb.
-

Podle nositelů statistiky se rozlišuje v ČR

- ❑ **Statistické údaje z oblasti kultury** se týkají činnosti divadel, kin, hudebních souborů, knihoven, muzeí, galerií, hvězdáren, planetárií a astronomických pozorovaten, tisku a jsou získávány z rezortního **statistického výkaznictví Ministerstva kultury ČR a dalších informačních zdrojů.**
 - ❑ Jsou zde zařazeny údaje o zoologických a botanických zahradách, které vykazují **Unie českých a slovenských zoologických zahrad, Unie botanických zahrad České republiky**, a o jeskyních, které vyazuje **Agentura ochrany přírody a krajiny ČR.**
 - ❑ Údaje za knihovny vysokých škol jsou přebírány z podkladů Ústavu pro informace ve vzdělávání.
-

Podle nositelů statistiky se rozlišuje v ČR

- ❑ **Lázeňství se považuje za nedílnou součást cestovního ruchu.**
 - ❑ Společný dokument Statistické divize OSN a Světové organizace cestovního ruchu „Doporučení k statistice cestovního ruchu“ z roku 1994 zařazuje lázeňství mezi základní skupiny turistické poptávky, rovněž tak i na straně turistické nabídky – kapacita, výkony a další ukazatele lázeňských zařízení jsou sledovány jako součást **komplexní statistiky cestovního ruchu.**
-

Satelitní účet CR (Tourism Satellite Account)

- ❑ **Mezinárodní cestovní ruch hraje celosvětovém měřítku významnou roli.**
 - ❑ **Přesto ve většině zemí v této oblasti chyběli věrohodné kvantitativní údaje.**
 - ❑ Z tohoto důvodu zástupci Eurostatu (Statistická kancelář Evropské unie), OECD (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj) a WTO (Světová turistická organizace) připravili jednotný rámec pro vytváření satelitních účtů pro cestovní ruch (TSA).
 - ❑ **Satelitní účet cestovního ruchu (TSA) je světově uznávaný systém, který umožňuje jediné objektivní mezinárodní srovnání významu cestovního ruchu pro Národní hospodářství a slouží k vymezení podílu cestovního ruchu jako odvětví na HDP daného státu.**
 - ❑ **Dále tvoří základní rámec pro všechna statistická data a analýzy.**
-

Hlavní význam TSA

- Jediný komplexní zdroj informací o odvětví CR,
 - Světově uznávaný systém umožňující mezinárodní srovnání,
 - Měření přínosů CR pro národní hospodářství.
 - Na národní úrovni je nezastupitelným analytickým a informačním podkladem pro rozhodování státních orgánů a odborné veřejnosti.
 - Systém TSA jako průřezový meziodvětvový účet je odvozen z upravené soustavy „tradičních“ národních účtů. Je tvořen deseti vzájemně propojenými tabulkami.
-

Účelem a cílem satelitního účtu je

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KÁRVINĚ

- poskytovat údaje o cestovním ruchu, které se striktně opírají o systém národního účetnictví a jsou slučitelné s doporučeními WTO a statistické komise OSN týkajícími se turistické statistiky tak, aby umožnily vzájemné porovnání s jinými odvětvími ekonomiky i mezi jednotlivými zeměmi,
 - poskytovat soustavu mezinárodně porovnatelných ukazatelů a účtů, vycházejících a fungujících v rámci národních účetních principů,
 - analyzovat cestovní ruch komplexně z ekonomického hlediska,
 - umožnit vládním a dalším orgánům bližší pohled na cestovní ruch a jeho sociálně ekonomické funkce a na ekonomické a další přínosy cestovního ruchu,
 - poskytovat informace o profilu zaměstnanosti v odvětvích cestovního ruchu,
 - poskytovat údaje o velikosti kapitálových investic do cestovního ruchu a podklady pro analýzu jejich vazby na nabídku v cestovním ruchu, apod.
-

Satelitní účet CR (Tourism Satellite Account)

- ❑ Přestože satelitní účet může poskytnout důvěryhodné informace o ekonomickém významu cestovního ruchu a o jeho významu pro zaměstnanost a rozvoj regionů, je v každé zemi rozhodující přístup vládních a regionálních orgánů k cestovnímu ruchu jako ekonomicky významnému odvětví, které patří v současnosti mezi nejprogresivněji se rozvíjející odvětví s mimořádnými ekonomickými efekty.
 - ❑ **Satelitním účtem cestovního ruchu** se zabývá již řada zemí jak v Evropě, tak i v zámoří a je uznávanou metodou jak mezinárodními organizacemi, tak i vládami turisticky vyspělých zemí.
-

Satelitní účet CR (Tourism Satellite Account) v ČR

- Satelitní účet pro cestovní ruch je v České republice zaváděn od roku 1999.
 - V roce 2006 byly zveřejněny nejvýznamnější údaje z této oblasti s výjimkou dat o zaměstnanosti.
 - TSA vytváří ČSÚ, který čerpá mj. i ze zdrojů dat MMR a ČNB.
 - Základní struktura TSA je založena na **obecné národohospodářské rovnováze mezi poptávkou a nabídkou produktu vytvářeného odvětvím cestovního ruchu.**
 - Hlavní částí poptávkové strany TSA je **spotřeba účastníka cestovního ruchu (CR)**, která se dá vymezit jako spotřeba domácího CR, příjezdového CR, výjezdového CR, vnitřního CR a konečně jako spotřeba národního CR.
-

Satelitní účet CR (Tourism Satellite Account) v ČR

- ❑ **Součástí širší analýzy poptávky CR** je i problematika kolektivní spotřeby a tvorby hrubého fixního kapitálu v CR. Toto rozšířené pojetí poptávkové strany se označuje jako „celková poptávka v CR“.

Datové zdroje TSA

- ❑ **Poptávka CR**
 - ❑ Ubytovací statistika HUZ (ČSÚ)
 - ❑ Výběrové šetření cestovního ruchu (ČSÚ)
 - ❑ Šetření příjezdového CR (MMR)
 - ❑ Platební bilance služeb (ČNB)
-

Satelitní účet CR (Tourism Satellite Account) v ČR

Nabídka CR

- Data ročních národních účtů - a to údaje o produkci (matice P.1), mezipotřebě (P.2), dovozu (P.6), daních (D.2), dotacích (D.3) a tvorbě hrubého fixního kapitálu (P.5).

Zaměstnanost – NÚ + VŠPS

- Ostatní – podniková šetření, resortní statistiky, analýzy aj.
-

- Satelitní účet cestovního ruchu definuje řadu globálních standardů, podle nichž lze měřit skutečný přínos cestovního ruchu pro národní hospodářství.**

Zaměřuje se na:

- procentní podíl cestovního ruchu na tvorbě HDP,
 - podíl cestovního ruchu na vytváření pracovních míst,
 - objem kapitálových investic vyvolaných cestovním ruchem,
 - daňové příjmy z aktivit cestovního ruchu,
 - vliv cestovního ruchu na platební bilanci státu.
-

Satelitní účet CR (Tourism Satellite Account) v ČR

- ❑ **Satelitní účet cestovního ruchu** tak umožňuje zjištění, resp. vyčíslení objemu hrubého domácího produktu vytvořeného „**odvětvím průmyslu cestovního ruchu**“, tj. těmi odvětvími, které **přímo zabezpečují služby a zboží pro účastníky cestovního ruchu**,
 - ❑ a dále šířeji definovanou „ekonomikou cestovního ruchu“, tj. **navíc o efekty vyvolanými cestovním ruchem ve všech dalších odvětvích ekonomiky**, např. ve stavebnictví, průmyslu apod. účty tak, aby poskytoval mezinárodně srovnatelné údaje.
 - ❑ Podle doporučení OSN by satelitní účet cestovního ruchu měl být veden spolu s národními účty tak, aby poskytoval mezinárodně srovnatelné údaje. Podklady zpracovávají a vytvářejí národní statistické úřady.
-

Výběr z použité literatury:

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ❑ LEGIERSKÁ, Y., 2007. *Statistika v cestovním ruchu*. Praha: MMR ČR.
 - ❑ LINDEROVÁ, I., 2013. *Cestovní ruch: teoretická a právní východiska*. Praha: Idea servis. ISBN 978-80-85970-86-9.
 - ❑ PALATKOVÁ, M., 2011. *Mezinárodní cestovní ruchu*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3750-8.
 - ❑ PALATKOVÁ, M., 2013. *Mezinárodní turismus: 2.*, aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4862-7.
 - ❑ Webové stránky Českého statistického úřadu, Eurostatu, UNWTO, OECD, WTTC apod.
-

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Děkuji za pozornost
